

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An non accipiat ab homine testimonium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

enim Deum in ordinem cogi impium sit, cum illius testimonium toti mundo præponderet. Quod si de hominum testimonio agitur, proprium iustissime videtur rejci, eo quod unusquisque sibi faueat, nec contra se aliquis infesta & aduersa deponat, ut docet Cyprian. Ep. 69. ad Florentium.

VERSUS 34.

Ego autem non ab homine testimonium accipio, sed hæc dico, ut salui sitis.

QUESTIO I.

An non accipiat ab homine testimonium?

§. 1. **M**issas Ioannes erat ut testimonium perhiberet de lumine, ideo & hoc testimonium diuinum erat, quamuis ab homine daretur, id Christus accepit. Verum hic comparatio est: Non enim indigere se alieno testimonio, opera euidentius testificati. Ioannis testimonium ipsorum causa datum.

§. 2. Protestatio illa non efficit, quo minus auctoritas infallibilis, qua in controuersis utimur, non sit etiam humana. Nam partim diuina est partim humana, ab auctore homini inspirata, & per hominem proposita. Hic Christus apostolos testes esse voluit, ipsos homines, sed tamen diuino testimonio instructos. Quare Anabaptistæ & Phanatici à vero longe aberrant, dum diuinas reuelationes ita iactant, ut hominum & scripturarum magisteria auferantur. Hominum enim opera docere Deus statuit homines, ut qui eos audirent, Deum audire dicerentur. Sic Malach. 2. Ephes. 4. Luc. 2. Iam olim entusiastus ille inualuit, ut queritur Iren. lib. 3. cap. 2. Tertull. de præscript. multis locis.

Testimonia
diuina per
homines
dantur.

VERSUS 35.

Ille erat lucerna ardens & lucens, vos autem voluistis ad horam exultare in luce eius.

QUESTIO I.

Quomodo ad horam in luce Ioannis exultarunt?

§. 1. **I**oannis testimonium commendat; Erat enim lucerna lucens & ardens, per tenebras ad vitam deducens. Iudæi magno primùm gaudio eum exceperunt, adeo ut Messiam putarent, deinde vero de Christo eius testimonium repudiauerunt, acerbèque infectati sunt, adeo ut dicerent: *Demonium habet.* Receperunt Ioannem in speciem cum insignem ad eum legationem mitterent, sed cum eorum vitia tangeret, resiliabant. Tantum ac tam sanctum apparuisse prophetam magnæ sibi gloriæ ducebant, eumque Messiam fore sperabant, à quo omnes locupletarentur, totoque orbe dominarentur, eum vero ad vitæ emendationem verba fieri audirent, & desiderandas cupiditates summo præconem odio infectati sunt. Nam virtutum commendatione, vitiorumque manifestatione reprobi irritantur.

Ioannem re-
pudiauerunt.

Commendatione Ioannis eorum proteritiam, insolentiamque accusat. Deus lucernam tanquam paterfamilias bonus accendit, ut sequerentur, illi lucem aspiciunt, atque in ea ad breue tempus exultant. Caluinus ait: *proteruè saltare, quam sine progressu in ea ambulando præcedi maluisse, addit vero: [Ideo dicit ad tempus, vel ad horam: qua voce eorum stulti-*

tiam perstringit, quod putarint fluxa & euanida proteritiam aternam Dei lucem posse extingui. Ita hodie etiam Papistæ, quotquot Deus pios doctores Ecclesiæ suæ tanquam accensa lumina dedit, in contrarium vltimum sibi perstringere. Nec modo lucernis lucis aspectu suffocandum Dei lucem, sed etiam in tenebris sepe exultant, ut cum aduersus puram Euangelij doctrinam insulsis rabularum suorum commentis super-

Pios doctores à Deo datos agnoscimus omnes. Syrus habet *דבש חיהבחרון* *debeschibcharon*, glorificare vos; de tanto enim propheta magnifice gloriantur, eosque non minus insigni beneficio, quam solem nobis donatum dicimus, at quos Caluinus pro doctoribus habet, Zwinglium, Bullingerum, Bucerum, cæterasque pestes, nos apostatas esse scimus, de fumo abyssi progressos obsecrare orbem terrarum. Nec rabularum commentis superbumus, sed martyrum sanctorum, patrumque, & vniuersæ antiquitatis testimonio doctrinam nostram confirmari merito gloriamur, aduersus profanas hæreseon nouitates præscribimus, nec timemus ne regni cælorum hæreditatem non adeamus, si eadem via, qua martyres ac confessores ite, ad eam tendamus.

VERSUS 36.

Ego autem habeo testimonium maius Ioanne: Opera enim qua dedit mihi pater ut perficiam ea, ipsa opera qua ego facio testimonium perhibent de me, quia pater misit me.

QUESTIO I.

An operum testimonium sufficiens fuerit?

§. 1. **M**agnum erat testimonium Ioannis, ut quod nemo maior inter natos mulierum surrexerat: sed aliud testimonium habere se ait, quod maius sit Ioanne, testificante scilicet, non enim persona Ioannis & Christi, sed testimonium Ioannis, sed Ioannes testis cum operibus testificantibus comparatur, ideo dicitur *משהו מן המעשה* & *יואנן*, Syrus *בן נבון* *Rabbo men lauchanan*, maior præ Ioanne; nec opus correctione, ut interponatur *מיס מאטו יואנן* testimonio Ioannis, ut Beza in sua versione fecit. Nam neque id Græcus textus habet, neque Syrus; imo ne Tremellius quidem & Iunius Caluiniani aliter vertunt, quam nosler. Hoc igitur testimonium sunt ipsa opera adeo magna, & illustria, ut quamuis contumaces animos flecteret atque in veritatis agnitionem posset. Sed illa obstinatio, & voluntaria occæcatio oculorum, qua, & Christum & Ioannem repudiauerunt, ita animos obstruxit, ut nulla parte gratiæ diuinæ aditum patefacerent.

§. 2. Questionem Caluinus proponit. *An ad præbandum quantum satis est, Christum esse filium Dei valent miracula?* Respondet ille: *Signa prophetarum non vltra se protendisse; quam ut prophetas ostenderent, Dei seruos esse, qui auctoritatem aliter obtinere non poterant, sed Deus filium suum aliter extollere voluit.*

Obscure rem inuoluit, & tamen suam hæresin destruit. Dicendum enim est; miracula ad id confirmandum valere, quod credi sibi postulant illi, qui miracula faciunt. Prophetæ se Dei seruos, à Deo missos esse esse miraculis probabant. Christus Dei filium se esse professus est, idcirco cum eum in finem miracula pararet, ut hoc crederetur, sufficientia fuerunt. Nunquam